

A Bizottság nyilvános ülésének anyaga
(2011. évi CLXXXIX. törvény 46. §
(1) bekezdés, 60. §)

**Előterjesztés
az Egészségügyi és Szociális Bizottság ülésére**

Tárgy: Átfogó értékelés az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2021. évi ellátásáról

Tisztelt Egészségügyi és Szociális Bizottság!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint a települési önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – a Képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított 30 napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé, amely 60 napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Az értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza.

A Képviselő-testület az értékelés megtárgyalásának és elfogadásának jogkörét a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 39/2018. (IX.26.) Bp. Főv. XII. ker. Hegyvidéki Ök. Kt. rendelet 4. mellékletének 1.14. pontjában az Egészségügyi és Szociális Bizottságra ruházta át.

A 2021-re elkészített beszámolót az előterjesztés melléklete tartalmazza.

Kérem az Egészségügyi és Szociális Bizottságot, hogy az előterjesztés mellékleteként csatolt értékelést tárgyalja meg, és az alábbi határozati javaslatot fogadja el.

Határozati javaslat:

Az Egészségügyi és Szociális Bizottság – a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 39/2018. (IX.26.) Bp. Főv. XII. ker. Hegyvidéki Ök. Kt. rendelet 4. mellékletének 1.14. pontjában biztosított átruházott hatáskörében eljárva – a Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 2021. évi értékelést elfogadja.

(Döntéshozatal módja: egyszerű többség)

Budapest Hegyvidék, 2022. május „18” „

Fonti Krisztina
alpolgármester

Láttam:

dr. Gottfried-Tusor Gabriella
jegyző

Pokorni Zoltán
polgármester

Melléklet: 2021. évi értékelés

ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS 2021.

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A XII. kerületi állandó lakóhellyel rendelkező személyek száma 2019. december 31-én 57 784 fő volt, 2020. december 31-én 56 432, 2021. december 31-én 55810 fő állandó lakost tartottak nyilván kerületünkben.

A 18 éven aluliak számát korcsoportonkénti bontásban, ugyanerre az időpontra vetítve a következő táblázat mutatja. (Összehasonlítás céljából a táblázat az előző két év adatait is tartalmazza.)

Kerületi állandó lakcímmel rendelkező gyermekek száma

	0-3 év	4-6 év	7-9 év	10-12 év	13-15 év	16-18 év
2019. év	2 212	1 908	1 950	1 937	1 800	1 500
2020. év	2 151	1 785	1 915	1 870	1 795	1 524
2021. év	2140	1654	1889	1813	1839	1588

Az ideiglenes lakcímmel rendelkező gyermekek száma

	0-3 év	4-6 év	7-9 év	10-12 év	13-15 év	16-18 év
2019. év	235	223	191	138	101	106
2020. év	193	195	169	128	124	97
2021. év	214	188	165	151	129	116

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

2.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (RGYK) részesülők száma, a kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága

A Gyvt. a meghatározott feltételek szerint a jogosult gyermek számára rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. A jogosultság – a gyermeket ellátó intézménytípustól függően – különböző kedvezményekre jogosít, mint például ingyenes vagy kedvezményes térítési díjú intézményi étkezés, ingyenes tankönyvellátás. Akinek a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága 2021. augusztus 1-jén és november 1-jén fennállt, az augusztus és november hónapokban pénzbeli támogatásban részesült. Ennek esetenkénti összege gyermekenként 6 000 Ft, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6 500 Ft.

A pénzbeli támogatás összege 2021-ben összesen 1 136 000 Ft volt.

Gyermekvédelmi kedvezményben 91 gyermek részesült a 2021. év során, elutasítás nem volt.

2.2. Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

2.2.1. Települési rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A támogatásban az a gyermeket gondozó család részesül, amelyik időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, és ezért a gyermek eltartásáról más

módon nem tud gondoskodni. A támogatás jövedelmi feltétele, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladhatja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (69 900 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (80 800 Ft).

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás 144 gyermek részére került megállapításra 3 600 000 Ft összegben, négy elutasítás volt jövedelmi és egyéb feltétel nem teljesülése miatt.

2.2.2. Iskolai tanulók szociális ösztöndíja

Az általános iskola 4. osztályának elvégzésétől a szakiskola, középiskola befejezéséig veheti igénybe az a nappali tagozatos gyermek, akinek tanulmányi átlaga a 4-es átlagot elérte vagy meghaladta, és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (69 900 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (80 800 Ft).

A szociális ösztöndíj 31 gyermek részére 2 280 000 Ft összegben került folyósításra. Elutasításra nem került sor.

2.2.3. Születési támogatás

Abban az esetben igényelhető, ha a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (69 900 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (80 800 Ft), továbbá, ha a gyermeket gondozó család nem rendelkezik a Gyvt. 19. § (7) bekezdése szerinti vagyonnal. A támogatás összege gyermekenként 60 000 Ft.

A 2021. évben 4 gyermek után 240 000 Ft került kifizetésre, elutasítás nem volt.

2.2.4. Tanévkezdési támogatás

Akkor adható az általános iskolában, szakiskolában, középiskolában, főiskolán, egyetemen tanuló gyermeknek, ha családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (69 900 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (80 800 Ft). A támogatás a gyermek nagykorúvá válása után is megállapítható, ha szakiskola, középiskola nappali tagozatán tanul és a 20. életévét még nem töltötte be, vagy felsőoktatási intézmény nappali tagozatos hallgatója és a 25. életévét még nem töltötte be. A támogatás összege gyermekenként 13 000 Ft.

77 gyermek részesült tanévkezdési támogatásban 1 001 000 Ft összegben, három kérelem került elutasításra magas jövedelem, illetve egyéb feltétel nem teljesülése miatt.

2.2.5. Gyógyászati segédeszköz vásárlásához nyújtott támogatás

A gyermek egészségi állapotának megőrzése vagy helyreállítása céljából igényelhető, naptári évenként egy alkalommal. A támogatásra az a gyermek jogosult, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (69 900 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (80 800 Ft), valamint nem rendelkezik a Gyvt. 19. § (7) bekezdése szerinti vagyonnal.

A támogatás összege a segédeszköz árának 80 %-a, de naptári évenként legfeljebb 35 000 forint. Nem biztosítható támogatás a közgyógyellátás keretében 100 %-ban finanszírozott gyógyászati segédeszközök vásárlásához. A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) – egykori Országos Egészségbiztosítási Pénztár – által részben finanszírozott segédeszköz vásárlása esetén a támogatás a NEAK finanszírozást meghaladó költségekhez nyújtható, annak legfeljebb 80 %-áig és legfeljebb 35 000 forint összegben.

A támogatás 10 gyermek részére 294 000 Ft összegben került megállapításra, elutasító határozat nem volt.

2.2.6. Fejlesztést igénylő gyermekek támogatása

A támogatás olyan fejlesztésre szoruló gyermekek részére igényelhető, akik tömegközlekedéssel nem szállíthatók, és ezért a szállításukról gondoskodni kell. Feltétele, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladhatja meg a jogosultsági összeghatár 140 %-át (139 700 Ft). A támogatás naptári évenként legfeljebb négy alkalommal állapítható meg, új kérelem benyújtására a megállapítástól számított három hónap elteltével nyílik lehetőség. A támogatás összege negyedévente, gyermekenként 30 000 Ft. 2021-ben nem érkezett támogatás iránti kérelem.

2.2.7. Táborozási támogatás

A gyermek közösségekben való részvételének, képességfejlődésének elősegítése érdekében a táborozás költségeihez nyújtott hozzájárulásban – tanévenként egy alkalommal – az az általános iskolai oktatás keretében tanulói jogviszonnyal rendelkező gyermek részesíthető, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a jogosultsági összeghatár 70 %-át (69 900 Ft), fokozottan rászoruló gyermek esetén 81 %-át (80 800 Ft), valamint nem rendelkezik a Gyvt. 19. § (7) bekezdése szerinti vagyonnal.

Táborozási támogatás az erdei iskola, a Családsegítő és Gyermekegészségügyi Központ által szervezett táborok, valamint egyéb nyári táborok költségeinek megfizetéséhez nyújtható. A támogatás összege a tábor árának 80 %-a, de naptári évenként legfeljebb 30 000 forint.

2021-ben 14 gyermek részesült 363 Ft összegű támogatásban, elutasításra egy esetben, jövedelmi helyzet miatt került sor.

2.2.8. Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer

Önkormányzatunk 2021-ben is csatlakozott a programhoz, amely az esélyegyenlőség jegyében támogatja a szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok felsőfokú tanulmányait. A pályázatra azok a XII. kerületben állandó lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók jelentkezhetnek, akik a képzésre vonatkozó keretidőn belül teljes idejű (nappali tagozatos) alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, mesterfokozatot és szakképzettséget eredményező mesterképzésben, egységes, osztatlan képzésben, vagy felsőfokú szakképzésben végzik tanulmányaikat. Pályázhattak továbbá a kiírás évében utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolások, vagy felsőfokú diplomával nem rendelkező, felsőoktatási intézménybe még felvételt nem nyert érettségizettek, akik a következő tanévtől kezdődően felsőoktatási intézmény keretében teljes idejű (nappali tagozatos) alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, egységes, osztatlan képzésben, vagy felsőfokú szakképzésben kívánnak részt venni.

2021-ben 29 tanuló részére biztosított ösztöndíjat az Önkormányzat. A folyósított támogatás összege 2 525 000 Ft volt.

2.2.9. Hegyvidéki Babacsomag

Az Önkormányzat már a babagondozás első időszakához segítséget kíván nyújtani a szülőknek, ezért 2017. március 1-eje óta minden kerületi újszülöttet babacsomaggal köszönt. A csomagot a területi védőnő a csecsemő születését követő első látogatás alkalmával (a kórházból történő hazaadást követő 48 órában) adja át a családnak.

A 2021. évben 543 db Hegyvidéki Baba csomag került a családokhoz, összesen 9 136 850 Ft értékben.

2.2.10. Egészséges Hegyvidék Program gyermekeket érintő szűrései

Az Önkormányzat által évek óta megrendezésre kerülő – kerületi szintű, illetve oktatási intézményekre fókuszáló – prevenció programok a pandémiás helyzet miatt sajnos elmaradtak.

2.2.11. Az iskolák által szervezett nyári táborok önkormányzati támogatása

Az Önkormányzat is segíti a táborok megszervezését egyrészt az általa fenntartott táborhelyeken, másrészt „külső” helyszíneken. Ez utóbbiak esetében az intézmények az alapítványaikon keresztül jutottak a támogatáshoz.

Az önkormányzati támogatás összege 2021-ben 2 390 000 Ft volt.

A támogatásokkal és táborokkal kapcsolatos legfontosabb információkat az alábbi táblázat foglalja össze:

Intézmények saját szervezésű belföldi és külföldi táborai 2021. év						
Pályázó intézmény neve	Alapítvány neve	Pályázat megnevezése	A tábor helye	Részvevő gyermekek száma (fő)	A tábor időtartama (nap)	Támogatási összeg
Svábhegyi Jókai Mór Általános Iskola és Német Nemzetiségi Iskola	Jókai Iskola Hegyi Oktatási és Nevelési Alapítvány	Becjárós jellegű kerámia tábor	Belföldi („becjárós tábor)	30	10	180 000

Városmajori Gimnázium	Kálmán Gyula Alapítvány	Külföldi nyelvi tábor a nyelvi előkészítő osztály számára	Berlin, Németország	18	8	1 470 000
		Külföldi tábor – német diákcsere (Ludwig Meyn Gimnasium)	Németország	30	9	
		Külföldi nyelvi tábor a nyelvi előkészítő osztály számára	Salamanca, Spanyolország	18	10	
		Belföldi tábor	Bükk	30	13	
Tamási Áron Általános Iskola, Gimnázium és Német Nemzetiségi Gimnázium	Minden Áron Alapítvány	„Tamásis diákcsere-program 2021”	Németország, Bad-Mergentheim	25	5	250 000
Solti György Zeneiskola	UNISONO Alapítvány	Nyári zenei tábor	Krakkópuszta, Királyrét	30	5	200 000
Virányos Általános Iskola	Virányos Alapítvány	Nyelvi, kézműves és helytörténeti tábor	Kétdobony	26	5	290 000
		Kézműves és helytörténeti tábor	Kisbér	32	5	
Összesen						2.390.000

A beszámoló készítésekor a Kálmán Gyula Alapítvány a 2021. évi támogatással még nem számolt el, így nem áll rendelkezésre információ a támogatás felhasználására vonatkozóan.

A MindenÁron Alapítvány a 2021. évi támogatás összegét a pandémia miatt sajnos nem tudta felhasználni, ezért visszautalta az Önkormányzat részére.

2.3. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

2.3.1. Étkezési térítési díj csökkentése

A polgármester a Gyvt. által szabályozott normatív kedvezményen felül a gyermekétkeztetésért fizetendő térítési díjat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról szóló Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat Képviselő-testületének 55/2018. (XII. 17.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) szerint, a fizetésre kötelezett kérelmére tovább csökkentheti, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét (57 000 Ft), és a gyermeket gondozó család nem rendelkezik a Gyvt. 19. § (7) bekezdése szerinti vagyonnal.

A térítési díjkedvezmény mértéke, ha a családban az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg, a személyi térítési díj 90 %-a, ha meghaladja, de nem éri el a kétszeresét, a személyi térítési díj 50 %-a.

Térítési díjkedvezményt 24 gyermek esetében nyújtott az Önkormányzat, egy elutasítás született magas jövedelem miatt.

2.3.2. Szünidei ingyenes és kedvezményes étkezés biztosítása

A Gyvt. alapján az iskolai szünetek ideje alatt ingyenes étkezésben részesült 13 hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.

Az Ör. alapján ugyanebben az időszakban kedvezményes térítési díjú ebédet igényeltek további 2, szociálisan rászoruló családban élő iskolás gyermek részére. Az FH Gasztró Kft. által készített levesből, főfogásból és desszertből álló csomagolt ebéd a Németvölgyi Általános Iskolában került kiosztásra.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A kötelező gyermekjóléti alapellátások közül az Önkormányzat a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekjóléti központot (Családsegítő és Gyermekjóléti Központ), a gyermekek napközbeni ellátását (Bölcsődék), valamint a gyermekek átmeneti gondozását, azon belül a családok átmeneti otthonát és a gyermekek átmeneti otthonát (Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága és az SOS Krízis Alapítvány) szervezi meg.

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai)

A 2015. évi jogszabály változások során kialakult struktúra mellé a **Családsegítő és Gyermekjóléti Központban** 2018-ban létrejött az Óvodai és Iskolai Szociális Segítők munkacsoportja. Ezzel a jelzőrendszeri tagok közül a köznevelési intézményekkel még szorosabb kapcsolatot sikerült kialakítani. 2021-ben az intézményi ügyintézés segítésére létrejött az Ügyviteli-szolgáltatást segítő Csoport. Az intézmény további csoportjai az alapszolgáltatást nyújtó Család- és Gyermekjóléti Csoport, illetve a hatósági intézkedéssel érintett eseteket kezelő Gyermekvédelmi Csoport. A Központban a törvényben meghatározott speciális szolgáltatások egy részét – kiemelt jelentőségük miatt – önálló csoportok látják el. Ilyen az utcai és lakótelepi szociális munkát nyújtó Ifjúsági Közösségi Tér, a tanácsadói tevékenységet ellátó Mentálhigiénés-tanácsadó Csoport, valamint az Óvodai és Iskolai Szociális Segítő Munkacsoport. 2021. december 16-án az intézmény székhelye módosult, ezt megelőzően az irattár rendezése, selejtezés és költözés korlátozta időszakosan az intézmény működését. A nehézségek ellenére az előző évihez képest növekvő igényekhez az intézmény biztosítani tudta a szolgáltatásait.

Az intézmény **Család- és Gyermekjóléti Csoportja** alapellátásban az önkéntesen jelentkező, vagy jelzés útján a szolgálathoz került egyénnel és családokkal foglalkozik a családsegítés keretein belül.

A családsegítő feladata a szociális és mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára támaszt nyújtani az életvezetési képesség megőrzésében, visszaszerzésében. Ez jelenthet információnyújtást, problémamegoldást, lelki támogatást vagy ügyintézés is. A csoport kiemelt feladata azon problématípusok ellátása, melyek fókuszában a gyermekveszélyeztetés valamilyen formája áll. Az ilyen esetek feltárása érdekében jelzőrendszert működtet, és a jelzésekre azonnal reagál. A gyermekveszélyeztetést családsegítői munkával kezeli, amennyiben ez nem lehetséges, szorosan együttműködik a gyermekvédelmi csoporttal az esetkezelés érdekében.

A covid járvány kezdete óta a családsegítői munka újabb kihívásokkal szembesült, a családok közül sokan nem várt krízishelyzetbe kerültek. Ezek közül a legsúlyosabbak: a munkahely elvesztése következményeként súlyos anyagi és mentális nehézségek, a gyerekek online tanulásából fakadó problémák, családi kapcsolatok romlása, elvált szülők erősödő konfliktusa közös gyerekeikért, gyermeküket egyedül nevelő szülők nehézségei és a szinte mindenkit érintő szorongás a betegség, a bezártság és a bizonytalan helyzet miatt. 2021-ben a leggyakrabban a következő szakmai tevékenységekre került sor: információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás és segítő beszélgetés, családkonzultáció.

Az ügyfelek ellátása a család- és gyermekjóléti csoportban a tavaszi járványhelyzetben is folyamatos volt, az önkéntesen jelentkező és a jelzett esetek fogadása is zavartalanul működött. Az EMMI útmutatója alapján, a megfelelő védőfelszerelés alkalmazása mellett az intézmény ügyeleti idejében továbbra is biztosított volt a családsegítőkkal való személyes találkozás.

Az Intézmény legnagyobb létszámú csoportja a Család- és Gyermekjóléti Csoport, ahol a családsegítők 2021-ben együttműködési megállapodás keretében 279 gyermekes családdal végeztek szociális segítő munkát. Az önkéntes segítségkérések, valamint a jelzőrendszertől érkező jelzések alapján 86, korábban nem ismert gyermekkel kerültek kapcsolatba. 2021-ben 441 kiskorú volt érintett családsegítésben, ebből 27 gyermek a gyermekvédelmi csoporttal közösen hatósági intézkedésben együttműködve. Az együttműködési megállapodáson kívüli családok esetében is megnövekedett a segítségnyújtások száma,

ez többnyire a járványhelyzetben nyújtott információra, ügyintézésre, adománykövetítésre vonatkozott. 2021-ben a családsegítők közvetítésével 87 fő, összesen 165 alkalommal kapott a különböző segélyszervezetektől élelmiszeradományt.

A gyermekeket veszélyeztető problémák megelőzése érdekében a Családsegítő és Gyermejkölési Központ **észlelő- és jelzőrendszer** működtet, együttműködve többek között az egészségügyi és oktatási intézményekkel, különböző hatóságokkal. A Család- és Gyermejkölési Csoportban ezt a munkakört egy jelzőrendszeri felelős látja el. A legtöbb jelzés jellemzően gyámügyi osztályoktól és oktatási intézményektől érkezett. A kialakult járványhelyzet miatt a korábbi évekhez képest jelentősen megnőtt a fiatalokat érintő pszichiátriai kórképekre vonatkozó kórházi jelzések száma, tovább emelkedett az elvált szülőket és gyerekeket érintő kapcsolattartási problémákra vonatkozó jelzések száma, valamint jelentős volt a védőnői szolgálattól érkező jelzések száma is. Az iskolai- és óvodai szociális segítői munka 2021-ben tovább segítette az oktatási intézményekben a szükséges jelzések bátorítását, így 2021-ben összesen 405 jelzés érkezett az intézményhez.

A járványhelyzetben sem csökkent a jelzések száma. A jelzések nyomán, személyesen vagy online formában, de minden esetben kapcsolatfelvételt kellett keresni a jelzett családdal, valamint a gyermekes családok esetében azokkal az intézményekkel és munkatársakkal ahová a gyermek jár, illetve akik a gyermekkel kapcsolatban vannak. A jelzések mentén gyakran esetkonferenciát vagy esetmegbeszélést kezdeményeznek a családsegítők. 2021-ben 105 alkalommal szerveztek esetkonferenciát, a hatósági intézkedésekben érintett gyermekek esetében a gyermekvédelmi csoporttal közösen.

Az **esetkonferenciák** célja, hogy az érintett szakemberek együttműködésével, rendszeres konzultációkkal megelőzhető legyen a gyermek veszélyeztetettségének kialakulása. Az elmúlt évek tapasztalati alapján kiemelkedő, hogy a Család- és Gyermejkölési Csoport által szervezett esetkonferenciákon – amelyek az adott család esetében szerepet vállaló szakemberek és a család együttes részvételével zajló megbeszélések – a jelzőrendszer tagjai az online felület adta lehetőségeket is kihasználva majdnem minden meghívásra megjelentek, aktívan közreműködtek a megállapodások, döntések előkészítésében. Így a tavalyi évhez képest nagyobb számban, hatékonyan sikerült lebonyolítani az esetmegbeszéléseket, esetkonferenciákat is.

2019. január 1-jétől kötelező feladat a **szociális diagnózis** felvétele, amely alapja lett a család- és gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételének. A diagnózis készítés lehetőségei is – csakúgy, mint a szociális munka – jelentősen megváltoztak a járvány idején. A szociális diagnosztika családsegítői feladatokat is ellát az intézményben, ezért tapasztalattal rendelkezik az intézményhez forduló önkéntes megkeresések, illetve jelzések, krízishelyzetek kapcsán. Az önkéntesen jelentkező családok, gyermekek új típusú, azonnali megoldást igénylő problémákkal találták szembe magukat, amiknek megoldásaira nem, vagy csak szűkösen voltak stratégiáik. Ilyen problémák voltak pl.: online oktatással kapcsolatos nehézségek (technikai eszközök hiánya stb.), munkahely elvesztése, anyagi gondok és az ebből fakadó lakhatási krízishelyzetek, lelki problémák. Ezeknek a szolgáltatásoknak az igénybevételéhez 16 személlyel készült szociális diagnózis, illetve több alapítvánnyal, civil szervezettel jött létre kapcsolatfelvétel.

2021-ben is folytatódott a **korrepetálás** az intézményben, amit egy családsegítő koordinátor lát el. A koordinátor egyeztet az igényekről és a lehetőségekről, a korrepetáláson való részvétel feltételeiről. A korrepetálások többnyire online felületen folynak. A korrepetátorok tisztában vannak azzal, hogy a korrepetálást az intézmény a családsegítés részének tekinti. A korrepetitorként foglalkoztatott két egyetemi hallgató példaképként szolgálhat azoknak a gyerekeknek, akik nehéz viszonyban vannak az iskolával. 2021-ben 20 gyermek, összesen 245 alkalommal részesült korrepetálásban.

Balatonfenyves-Alsóbélatelepen visszatérő vendégként ötödik alkalommal **családos tábor** került megszervezésre a családsegítésben lévő gyermekes családok számára. Az üdültetéssel egybekötött program célja, hogy a hasonló élethelyzetekben lévő, hasonló nehézségekkel küzdő családok egy egymást segítő, támogató, önszorgító közösséggé szerveződjenek. Minden évben olyan, az intézmény által

gondozott családokat invitálnak meg a programba, akik egyedül érzik magukat élethelyzetükben, nehezen küzdenek meg a mindennapi problémáikkal, társas, támogató és segítő kapcsolatok, ismeretségek létesítésére vágnak, vagy nehéz élethelyzetük miatt nincs lehetőségük gyermekeik számára közös családi időtöltésekre, élmények biztosítására. A tábor iránt folyamatosan nagy a gondozott családok körében az érdeklődés. A programban 2021-ben 8 család (28 fő, ebből 17 gyerek) tudott részt venni. A családok közül az egyszülősök száma minden évben jelentős; 2021-ben 5 egyszülős, 3 kétszülős család táborozott, az életkort tekintve 3 éves gyermek volt a legfiatalabb.

Negyedik éve folyamatosan működik a **Hétféligi Családos Szabadidős Program**, amire havi rendszerességgel, szombatonként kerül sor. A résztvevő családok száma változó, alkalmanként 4-5 – többnyire gyermekeiket egyedül nevelő – család vesz részt a programokon, melynek célja, hogy a résztvevők között a közös, együtt megszerzett, átélt élményeken keresztül kapcsolatok alakuljanak. Cél, hogy egymást támogató, önszorgító kapcsolatok jöjjenek létre, a meglévők pedig tovább erősödjenek. 2021-ben 9 család (6 egyszülős, 3 kétszülős) 23 fő (ebből 16 fő gyerek) vett részt a programban, közülük több család már évek óta visszatérő. Az évente megszervezésre kerülő nyári családos üdülés pedig terepe annak, hogy újabb családokat tudjanak bevonni, így a két program egymásra épül. 2021-ben a koronavírus járványhelyzet miatti korlátozások, szabályozások miatt összesen 5 szombaton valósulhatott meg a program, amelynek keretében látogatást tettek a Fővárosi Nagycirkuszban, a Parlamentben, a Liszt Ferenc Repülőtéren, a Szigethalmi vadasparkban és a Dabasi adventi vásáron.

A **Gyermekvédelmi Csoport** feladatai többek között javaslattevéssel gyermekvédelmi intézkedésre, a hatósági beavatkozást kísérő szociális segítő munka ellátása, a gyermek családba való visszahelyezésének elősegítése és utókövetése, valamint a kerületben lakóhellyel rendelkező, szakellátásban nevelkedő gyermekek ügyeinek koordinálása. A csoportban dolgozó esetmenedzserek a hatósági intézkedést kísérő esetkezelés során részben együttműködnek a Család- és Gyermekjóléti Csoportban dolgozó családsegítőkkal, de szükség esetén önállóan is végeznek szociális segítő munkát.

2021-ben a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ látóterébe került veszélyeztetett kiskorúak közül 90 gyermek volt hatósági intézkedésben érintett, amelyből 52 hátrányos helyzetű, 38 halmozottan hátrányos helyzetű. Az előző évek tapasztalatához hasonlóan a korcsoportot megosztó jellemző, hogy az érintettek többsége 6-13 év közötti volt. A visszahelyezésre irányuló szociális segítő munka 19 családdal zajlott, 2 esetben a gyámhatóság a családba való visszahelyezésről döntött.

2021-ben az esetmenedzserek az előző évekhez hasonlóan, összesen 49 esetben tettek javaslatot **gyermekvédelmi intézkedésre**, amelyet a gyámhatóság kivétel nélkül elfogadott. A családból való kiemelésre tett javaslatok száma az előző évekhez hasonlóan rendkívül alacsony volt, egy esetben ideiglenes elhelyezésre került sor. Az esetmenedzserek, az előző évhez hasonlóan, a védelemben vételi eljárások többségében a hatósági intézkedés mellőzésére tettek javaslatot, általában a veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családsegítésre való felhívás mellett. A megelőző pártfogás elrendelésére irányuló javaslatok többsége is nemleges volt, a legkisebb beavatkozás elve alapján, bízva az alapellátás keretében nyújtott szociális segítő munka hatékonyságában.

Az esetmenedzserek 2021-ben 52 alkalommal vettek részt **esetkonferencián**, amelyek szervezésében is aktívan közreműködtek. Az esetek többségében hatósági eljáráshoz kapcsolódóan (javaslat, felülvizsgálat) tartottak megbeszéléseket, de esetkonferencia összehívására a szociális segítő munka bármely szakaszában lehetőség volt. A koronavírus járványra tekintettel elrendelt veszélyhelyzet időszakában a szakmai megbeszélések, így az esetmegbeszélések és esetkonferenciák is a személyes kontaktus csökkentése érdekében részben vagy egészen online felületen kerültek megrendezésre. A meghívó leveleken feltüntetett linkhez kapcsolódva valamennyi résztvevő szakember- és kliens számára adott volt a megnyilvánulás lehetősége. Technikai probléma esetén az esetmenedzserek igyekeztek adományszervezés útján eszközöket biztosítani a családok számára, amely az online oktatás igénybevételének is alapvető feltétele volt. Ha a család, vagy az érintett szakemberek mégsem tudták megoldani az online kapcsolatot, természetesen személyes részvételre is lehetőségük volt a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ helyiségében, a járványügyi előírások betartása mellett.

Az esetmenedzserek 2021-ben is rendszeresen részt vettek **védelembe vételi-, nevelésbe vételi-, illetve felülvizsgálati tárgyalásokon**, ahol a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ álláspontját képviselték. A Kormányhivatal által szervezett megbeszélések a járványügyi veszélyhelyzet időszakának kezdetén személyesen kerültek megtartásra. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiadott útmutatót követően a tárgyalásokat írásbeli nyilatkozattétel váltotta fel, amelyet az esetmenedzser a gyámhatóság végzése alapján nyolc napon belül tett meg.

2021-ben a veszélyeztetettség elsődleges oka az esetek többségében a szülők életvitelével, szenvedélybetegségével összefüggő probléma volt, amelynek hátterében továbbra is többnyire családi konfliktusok álltak. A családon belüli erőszakkal érintett esetek száma, az előző évekhez hasonlóan alacsony volt.

A családba való visszahelyezésre irányuló szociális segítő munka során az esetmenedzserek 38 **szakellátásban nevelkedő gyermekkel** dolgoztak, akiket gondozási helyükön látogattak, a kijelölt gyermekvédelmi gyámmal, nevelőszülői tanácsadóval együttműködve igyekeztek elősegíteni a szülővel, családtagokkal való kapcsolattartást és a családi körülmények rendeződését.

A XII. kerület sajátosságai közé tartozik, hogy több gyermekotthon található a területén. Azok a vérszerinti családjuktól elszakadt gyermekek, akiknél a kapcsolattartás semmilyen formája nem valósul meg és a rokonok ismeretlen helyen tartózkodnak, állandó lakóhelyként a gyermekotthon címére kerülnek bejelentésre. A hatósági intézkedést kísérő szociális segítő munka érdekében a Gyermekvédelmi Csoport esetmenedzserei 2021-ben is esetgazda feladatokat láttak el, a gyermekvédelmi gyámmal és a gondozási hely szakembereivel együttműködve igyekeztek felkutatni a vérszerinti rokonok tartózkodási helyét, a kapcsolattartás megindítása és az esetleges visszahelyezés érdekében felvették a kapcsolatot az illetékes család- és gyermekjóléti központtal.

A Gyvt. 40/A. §-a alapján a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ a gyermek családban való nevelkedésének elősegítése és veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermekjóléti szolgáltatáson túl egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat biztosít, amelyek közül a kórházi szociális munkát és a kapcsolattartási ügyelet-, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat koordinálását a Gyermekvédelmi Csoport munkatársai látják el.

A **kórházi szociális munka** során 2021-ben 52 jelzés érkezett, amelyek többsége válsághelyzetben lévő várandós anyákkal, sok esetben kiskorú, szakellátásban nevelkedő kismamákkal és újszülött gyermekükkel kapcsolatban jelzett veszélyeztetettséget. Az esetmenedzser a kríziskezelés során a kórházi személyzettel, az érintett szülőkkel és családtagokkal való személyes találkozást követően minden esetben felvette a kapcsolatot a tényleges tartózkodási hely szerint illetékes család- és gyermekjóléti központtal és a védőnői szolgálattal, valamint szükség esetén javaslatot tett gyermekvédelmi intézkedésre a gyermek biztonságba helyezése érdekében. A járványügyi veszélyhelyzet időszakában a kórházi szociális munkásnak a személyes jelenléttel járó ügyelet ellátására nem volt lehetősége, így a kommunikációt telefonon, e-mailen és online felületen bonyolította.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ a kapcsolattartási ügyelet keretében 2020-ban 13 család esetében biztosított **felügyelt kapcsolattartást** bírósági és gyámhatósági döntések alapján, összesen 45 érintett személy részvételével. A koronavírus járvány miatt elrendelt veszélyhelyzet időszakában az Emberi Erőforrások Minisztériuma által a 40/2020. (III. 11.) kormányrendelet alapján kiadott Útmutató a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók részére c. dokumentum előírta, hogy a személyes kontaktussal járó kapcsolattartási ügyeletet szüneteltetni kell, amelyre az intézményben 2020. március 11. napjától május 22-ig került sor. Az újra indulást szabályozó minisztériumi útmutató alapján, a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ a feleket nyilatkozattételre hívta fel arra vonatkozóan, hogy kívánják-e pótolni a járványügyi veszélyhelyzet időszakában elmaradt kapcsolattartásokat, amelyet ténylegesen egyetlen család sem vett igénybe. A határozat által érintett, illetve védett korban lévő családtaggal rendelkező felügyelt kapcsolattartások, a felek megállapodása alapján, továbbra is online felületen valósultak meg, azonban a találkozások többségét május 23. napjától már személyesen, a járványügyi előírások betartásával biztosította az Intézmény.

A felügyelt kapcsolattartással érintett családok a gyermekjóléti szolgáltatást és az egyéb speciális szolgáltatásokat (pszichológiai tanácsadás, mediáció, család- és párterápia) a hivatalos nyitvatartási időben, az illetékes családsegítőnél és/vagy esetmenedzsernél vehették igénybe. 2021-ben a kapcsolattartási

ügyeletet látogató családok közül 6 esetben zajlott szociális segítő munka a családi konfliktusok-, életviteli problémák rendezése érdekében.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet által előírt módon a Gyermekvédelmi Csoport vezetője minden elmaradt kapcsolattartásról tájékoztatást küldött a felügyeletet elrendelő szerv (ideiglenes intézkedés esetén a bíróság, végleges döntésnél a területileg illetékes gyámhatóság) felé, felülvizsgálatra irányuló eljárás 3 esetben indult.

A **gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat** adekvát hívásainak száma 2021-ben az előző évekhez hasonlóan minimális volt. A hívásokat az ügyeletet ellátó kollégák a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által kiadott szakmai ajánlásnak megfelelő adatlapokon rögzítik, szükség esetén jelzést tesznek az illetékes család- és gyermekjóléti központ felé. 6 esetben került sor jelzésre, illetve néhány esetben a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ kliense telefonált, akit a kollégák, a kríziskezelő segítő beszélgetést követően, az esetmenedzserhez/családsegítőhöz irányítottak.

Az **Óvodai és Iskolai Szociális Segítők** a korábban kialakított ügyeleti rendszerben látták el a feladataikat, az állami és önkormányzati köznevelési intézményekben. Az alapítványi és egyházi iskolák esetében jellemzően csak összekötő szerepek alakultak ki. A csoportban tíz fő dolgozik, a feladat ellátása a korábban megkötött együttműködési megállapodások szerint zajlott 43 intézménnyel.

A szociális segítők bemutakoztak a tantestületi értekezleteken, az intézmények segítségével elkészültek a tájékoztató anyagok, melyeket a faliújságokon, az iskolák honlapjain érnek el a szülők. Február hónapban néhány óvoda bezárt a magas fertőzöttség miatt. Március hónapban két ügyeletes óvoda volt és az iskolák átálltak a távoktatásra. A segítők a távoktatás időszakában is tartották a kapcsolatot az iskolákkal, valamint az ügyeletes óvodákkal. A járvány miatt a nevelési-oktatási intézményekben esetenként korlátozták a szociális segítők intézménylátogatásának idejét, illetve a csoportos és közösségi szociális segítséget. Márciusban az éves Gyermekvédelmi Tanácskozáson jelen volt az óvodai és iskolai szociális segítő csoport is.

A nyári időszakban a segítők a Mátyás táborban vállaltak feladatot, valamint a szervezésükben nyárbúcsúztató és őszi szünidei napközis tábor is megrendezésre került.

Az oktatási intézmények elfogadták a segítők jelenlétét, akik részt vesznek a gyermekvédelmi team munkájában. Az óvodai és iskolai szociális segítő az egyéni segítség keretében – információkérés, tanácsadás, hivatalos ügyek intézése, szociális ügyintézés céljából – felkereshetik a szülőket, a diákokat, valamint a pedagógusokat is. A szociális segítő rendszeresen konzultál más segítőkkel és beavatkozik az iskolákban zajló krízishelyzetekbe. Részt vesz és felkérésre moderálja a szülő-tanár megbeszéléseket. A csoportokban végzett tevékenységek során a pedagógus kérésére megfigyeli a tanulókat csoportos helyzetben, közösség fejlesztő, pályaorientációs csoportfoglalkozásokat tart, esetenként szülőcsoportot szervez.

A munkacsoport 2021-es céljával tűzte ki a fejlődést a csoportfoglalkozások területén, így erősítve a munka prevenció, edukációs jellegét. Októberben megszervezésre került az ENABLE képzés. A szociális segítők az iskolában dolgozó pszichológusokkal együtt elsajátítottak egy iskolai bántalmazás megelőzésére és csökkentésére kidolgozott ún. anti bullying programot.

Az **Ifjúsági Közösségi Tér (Tér)** 2021-ben ünnepelte fennállásának tizedik évfordulóját.

Az önálló telephelyen az infrastrukturális feltételek – a korábbi évekhez hasonlóan – a munkacsoport rendelkezésére álltak 2021-ben is. Külön említést érdemel a korábban telepített szellőztetőrendszer, mivel a pandémia alatt igen nagy szolgálatot tett a közösségnek. A folyamatos átszellőztethetőség miatt tudta a Tér egész évben biztosítani a személyes szolgáltatásait. Az év során egy adomány mosógépnek köszönhetően az ülgarnitúrákat borító textíliák rendszeres mosása helyben is lehetővé vált.

Az év leginkább úgy jellemezhető, hogy négy, egymástól markánsan elkülönülő szakaszból állt:

- A januártól március közepéig tartó időszakot a járványügyi korlátozások fokozatos enyhítése, a Tér forgalmának ezzel párhuzamos növekedése jellemezte. A kijárási korlátozás miatt korábban, 19 órakor zárt. Külső programok nem voltak, egy időben 8 fő látogathatta a Teret. A fiatalok

problémáit nagymértékben határozta meg a pandémia, (a szorongás, a bizonytalanság, a járványügyi szabályozás okozta indulatok), a szórakozóhelyek zárva tartása miatt a bandázások az utcán történtek, ami sok esetben okozott problémát. Online szolgáltatások eseti jelleggel, szükség és igény szerint fordultak csak elő.

- Március közepétől május közepéig folyamatos ügyelet volt a nyitvatartási időben, a Teret egy időben egy fő látogathatta személyesen, krízisellátó működés volt a jellemző. Az intézmény folyamatos, aktív online szolgáltatást biztosított: játékok, programok, beszélgetések, tanácsadások jellemezték a tevékenységét különböző fiatalok által használt közösségi felületeken. Külső programokat értelemszerűen nem tudott szervezni.
- Május közepétől októberig személyes közösségépítő tevékenység mellett az online tevékenység háttérbe szorulása jellemezte az időszakot. A munkacsoport rendszeresen szervezett külső szabadidős programokat, amivel egy széttagozott, egymást alig ismerő „teres” fiatalokból álló közösséget próbált meg újjá szervezni. Járványügyi szabályozás szempontjából a legkevésbé korlátozott időszak volt.
- Októbertől december végéig fokozatosan szigorították a járványügyi védekezés szabályait, 10 fő látogathatta a Teret egy időben. A járvány ellenére növekvő esetszám jellemezte az időszakot, a fiatalok részéről megfigyelhető volt a járványügyi szabályozás iránti közöny, a beletörődés. Ebben az időszakban iskolai csoportokat is tartottak, igyekeztek fiatalokat toborozni, nagy hangsúlyt fektettek a karácsony megünneplésére. Tábor helyett „bent alvós” programot szerveztek. Ebben az időszakban egyértelműen sikerült a járványügyi szabályozás mellett egy optimális személyes működést fenntartani.

A változó szabályozás nagyon megnehezítette a folyamatos, biztonságosan elérhető közösségi tér hiteles működtetését, ami nagymértékben járult hozzá a fiatalok egy részének lemorzsolódásához. A forgalmi adatokból kiderül, hogy emiatt viszonylag magas, a kevesebb mint három alkalommal megforduló fiatalok aránya (32%).

A bejáró fiatalok elsősorban környékbeliek, többségükben 13-16 év közöttiek, egy részük közeli gyermekotthonok lakója. Közülük hosszabb távon azok tudtak „teresek” maradni, akik jól tudtak kapcsolódni a Tér programjaihoz. Jellemző továbbá a mára felnőtt, elbúcsúztatott „teresek” vissza-vissza térése egy kérdés, elakadás kapcsán. Az intézmény erre adott válasza a havi egy nyílt nap, amikor az elbúcsúztatott fiatalok egész nap a Térben lehetnek. A nyílt napok bevezetése óta érezhetően lecsökkent az elbúcsúztatott fiatalok céltalan visszazárlingózása.

A korlátozások ellenére az év végére a Tér hozni tudta a korábbi évek forgalmát. 82 esetben történt az év során ifjúsági tanácsadási folyamat (beleértve a pályaválasztási tanácsadásokat is), 172 fiatalot ért el az év során. Ezen felül 8 esetben tudtak csoportmunkát szervezni. Ezzel összesen 1440 esetet regisztráltak a forgalmi naplóban.

A Tér programjai időrendben

Május közepéig a járvány miatt bevezetett korlátozások csak a Téren belül tették lehetővé a programszervezést, és azt is csak eseti jelleggel, alacsonyabb résztvevői létszámmal. Az időszakra a személyes ifjúsági munka mellett az online közösségi munka volt jellemző.

Júniusban négy alkalommal szerveztek szabadidős programot, a Tér születésnapján pikniket tartottak a Normafán. Július hónapban virtuális történelmi stratégia játékon vettek részt a Budai Várban, Velencei-tavi egész napos fürdőzést, fővárosi strandlátogatást, budai biciklitúrát szerveztek, augusztusban pedig vízipark, strand és trambulinpark látogatás színesítette a Tér hétköznapijait.

Szeptemberben közösségi nap keretében kalandpark látogatást, éjszakai „bentalvós programot” szerveztek egy pénteki napra, illetve még jobban strukturálták a Tér hétköznapiinak programkínálatát. Október hónapban színház-, novemberben mozilátogatást szerveztek.

November hónapban vált lehetővé csoportok szervezése: 3 alkalommal iskolai csoportokat, 5 alkalommal pedig a Téren megvalósuló egészségmegőrzés témájú csoportot szerveztek.

A decemberi hónap az adventi várakozás jegyében zajlott: Mikulásünnepséget, az ünnepre hangoló programokat, karácsonyi vacsorát szerveztek a fiataloknak.

Életkor (év)	Fiú (fő)	Lány (fő)	Összesen (fő)
13 év alatti	17	18	35
14-17	68	36	104
18+	20	13	33
Összesen	105	67	172

A Mentálhigiénés - tanácsadó munkacsoport szakemberei szoros kohéziójú, összetartó csoportot hoztak létre. Az öt pszichológus magas fokú képzettséggel rendelkezik, négyen családterápiás módszerspecifikus képzésben is részt vesznek.

2021-ben a Mentálhigiénés csoport egyéni és/vagy párkapcsolati, családi pszichológiai szolgáltatásait 265 fő vette igénybe. Ez a szám magasabb, mint a tavalyi 201 fő, illetve a világjárvány előtti évek éves forgalmánál is. Ebből 218 fő a szolgálat részéről jelentkezett, 47 fő pedig hatósági eljárás keretében vette igénybe a csoport szolgáltatásait. A nemi eloszlás a megszokott volt, 153 nő és 112 férfi jelentkezett be pszichológiai ellátásra.

A munkacsoport 2021-ben 1136 egyéni és 624 családterápiás ülést tartott, az intézményben egyedülállóan magas a családterápiák aránya a pszichológiai tevékenységen belül.

A járványhelyzetben továbbra is lehetőség volt az online terápia végzésére, illetve maradt a személyes találkozások lehetősége is, az év második felére beállt egy egyensúly, nagyjából 3:4-hez arányban személyesen zajlottak a tanácsadás ülései.

Az ingyenes pszichológiai szolgáltatás híre terjed a kerületben, az önkéntes megkeresések mintegy 10 %-a az Családsegítőtől függetlenül, önállóan jelentkezik be a csoporthoz. Ez az arány évről évre nő, különösen a fiatal felnőttek körében jellemző ez a növekvő tendencia. Ennek az igénynek megfelelően, a honlapon közzétett email címen közvetlenül is lehet a csoport szolgáltatásaira jelentkezni.

A mentálhigiénés csoport a korábbi gyakorlatnak megfelelően heti rendszerességgel vesz részt az intézményen belüli esetmegbeszélő, esetátadó teameken, gyakran esetkonferenciákon. A pszichológiai tanácsadók szoros együttműködésben vizik az esetkezelést a családsegítő vagy esetmenedzser munkatársakkal. A fentiekén túl a mentálhigiénés csoport munkatársai heti rendszerességgel saját munkamegbeszélést is tartanak, valamint havonta két alkalommal szupervízióon vesznek részt.

A jogász által nyújtott szolgáltatások továbbra sem csak a kliensek számára biztosítottak, hanem a munkatársak esetkezelési munkájához is, mivel nekik sok esetben nem csak szociális szakemberként kell végig gondolniuk eseteiket.

2021. évben 187 alkalommal, mindösszesen 83 fő vette igénybe a szolgáltatást.

3.2. Gyermek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok

Gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása – kerületünkben a bölcsődei ellátás igénybevétele során a kerületi gyerekek élveznek előnyt. Az ellátás keretében biztosított gondozásért a szülők térítési díjat fizetnek, melynek összegét befolyásolja a gyermek családjában az egy főre jutó jövedelem nagysága, illetve a gyermek lakóhelye.

A **Svábhegyi Bölcsőde** engedélyezett férőhelye 120 fő, éves feltöltöttsége átlagosan 85,17 %-os volt a 61,52 %-os kihasználtsággal szemben. A férőhelyek kihasználtságát a covid járvány továbbra is befolyásolta. Több szülő elővigyázatosságból még ebben az évben is otthon tartotta gyermekét, vagy elhalasztotta a bölcsődei kezdés időpontját. A gyermekek között is egyre több volt a covid fertőzött, így előfordult, hogy az érintett csoportok tagjai karanténba kerültek.

2021-ben a 185 fő ellátott gyermek közül 100 gyermek étkezett ingyenesen, gondozási díjat 98 fő, étkezési díjat 85 fő fizetett. Az ingyenességet élvező gyermekek közül 34 három- vagy többgyermekes családban nevelkedő, 3 fő SNI, 2 fő tartós betegség miatt, 61 fő a szülői nyilatkozat alapján élt ezzel a lehetőséggel. A befizetett étkezési és gondozási díjból az éves intézményi bevétel 13 563 786 Ft volt.

Az intézmény tapasztalatai szerint évről évre több az olyan gyermek, akik fejlődésükben, magatartásukban eltérőek az átlagtól, és ez a felvételi eljárás során sem a szülő elmondásából, sem a védőnői igazolásból nem derül ki. 2021-ben az intézmény 1 fő SNI szakvéleménnyel rendelkező gyermekről tudott, azonban az év folyamán további 4 kisgyermek kapott hasonló státuszt. Ez a tény, a jogszabályban előírt csökkentett csoportlétszám biztosítását nagymértékben megnehezítette.

A **Zugligeti Bölcsőde** 120 férőhelyen 75 %-os feltöltöttséget mutatott a tavalyi évben.

A járványhelyzetre való tekintettel az Almafa játszócsoportot időszakosan szünetelt, szeptember és október hónapban csak részlegesen nyitott ki újra. Helyette az intézmény időszakos gyermekfelügyeletet biztosított a másik csoportszobában is, ezt a szolgáltatást 40 kisgyermek vette igénybe. Emelkedett az igénybe vevők száma, így elmondható, hogy kerületi szinten is nagyon népszerű ez a szolgáltatás.

A szülők több lehetőség közül választhattak: vagy napi 2 óra időtartamban (9 és 11 óra között), vagy a délelőtti folyamán vehették igénybe a gyermekfelügyeletet, vagy igényelheték egész napra is.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 3 gyermek volt jogosult, a három- vagy többgyermekes családok száma 32 fő volt. 2021-ben étkezési térítési díjkedvezményben a gyermekek 55 %-a (70 fő) részesült.

Hárman rendelkeztek SNI-s szakvéleménnyel és 4 kisgyermek kapott korai fejlesztést.

A kialakult járványhelyzet miatt 2021 folyamán több szülő kérte a bölcsődei férőhelyük megtartása mellett az ellátás szüneteltetését. A csoportok buborék rendszerben működtek, a kisgyermeknevelők és a gyermekek betegsége miatt 5 esetben kellett a bölcsődei csoportokat 10 napra bezárni.

A nyílt napot és a szülői értekezletet az udvaron, megfelelő távolságtartással és maszk viselése mellett sikerült megtartani.

A nyári konyhafelújítás miatt a bölcsőde három hónapra bezárt. Május 31-től a normál bölcsődei csoportok a Svábhegyi bölcsőde négy szobájában kaptak helyet, ahol egységenként egy-egy szobában fértek el. Az időszakos kisgyermekfelügyeleti csoport a Krisztinavárosi Bölcsődében folytatta tovább a munkát. A Svábhegyi bölcsőde zárása alatt a hely közelsége miatt az ügyeletet 13 fő Svábhegyi bölcsődés kisgyermek vette igénybe.

A felújítási munkálatok időben befejeződtek, így szeptemberben már az új konyhában készülhettek el a gyermekek ételei.

Decemberben 76 kisgyermeknek biztosított a bölcsőde ellátást.

Az év során az intézmény bejáratánál könyvesszekrények kerültek elhelyezésre, így régi könyvekből nyitott könyvespolc állt a gyermekek rendelkezésére.

A **Krisztinavárosi Bölcsőde** engedélyezett férőhelye 96 fő, 2021-ben a feltöltöttség megközelítőleg 92 %-os volt, a csoportokban átlagosan 11 kisgyermek tartózkodott. Az év folyamán minden csoportban előfordult 1 év körüli kisgyermek, így megfigyelhető volt, hogy egyre alacsonyabb életkorú gyermekek szülei veszik igénybe a bölcsődei szolgáltatást.

2021 decemberében az ingyenesen étkezők száma 46 fő volt, közülük 8-an három- vagy többgyermekes családból érkeztek; 2-en SNI miatt, 36-an pedig szülői nyilatkozat alapján kaptak díjfizetési kedvezményt.

A bölcsődében összesen 10 804 adag ételt fogyasztottak el a gyermekek 2021-ben. A gondozási díjjal együtt összesen 9 082 242 Ft összegű bevétel származott.

A gyermekek számára az ügyeleti ellátást 2021-ben a Zugligeti Bölcsőde biztosította.

A Bölcsőde sajátos nevelési igényű gyermekeket is ellát, ez a 2021-es nevelési/gondozási évben 2 gyermeket jelentett. Korai fejlesztésre jogosult gyermek szintén 2 fő volt.

Az elmúlt évben több bölcsődés és munkatárs is covidos lett. Ötször kellett bezárni a különböző csoportokat karantén miatt, az intézmény teljes bezárására azonban a megtett óvintézkedések miatt nem került sor.

A **Művész úti Óvoda és Bölcsőde** többcélú intézményének fenntartói jogait a Hegyvidéki Önkormányzat 2021. szeptember 1-jével vette át. A bölcsőde engedélyezett férőhelye 36 fő.

Az önkormányzati átvételt 2021 szeptemberében egy költözés követett, a teljes bölcsőde átmenetileg a Zugligeti Bölcsődében kapott helyet. A felújítási munkálatok két hónapig tartottak, ez idő alatt megtörtént az épület elektromos hálózatának korszerűsítése és a játszóudvarok felújítása.

Az átadás-átvétel személyi változásokat is eredményezett, egy kisgyermeknevelő másik kerületi bölcsődében kapott lehetőséget, egy bölcsődei dajka pedig nem fogadta el az Önkormányzat tovább foglalkoztatásának ajánlatát. Az Önkormányzat két bölcsődei csoport és egy időszakos gyermekfelügyeleti csoport működését engedélyezte. 2021 szeptemberében 6 fő kisgyermeknevelő kezdte meg a munkát. A visszaköltözés után, 2021. november 8-ától egy óvodai dajka bevonásával folytatódott a munka december végéig. Az Önkormányzat vezetésével történt egyeztetés után az a döntés született, hogy januártól kerül meghirdetésre az időszakos gyermekfelügyeleti csoport.

A beíratott gyermekek száma 2021 szeptembere és decembere közötti időszakban 21 fő volt.

Ebből 10 fő ingyenes étkezésben részesült, közülük 5 kisgyermek három gyerekes családból érkezett, 5 kisgyermek pedig a család jövedelme alapján volt jogosult költségmentességre.

Bölcsődei csoportokat a covid járvány miatt bezárni nem kellett, azok év végéig zavartalanul működtek.

A 2021. szeptember 1. és december 31. közötti időszakban összesen 1 023 195 forint összegű gondozási díj folyt be.

Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása – A gyermekvédelem alapvető célja, hogy a gyermeket csak akkor emeljék ki családi környezetéből, ha ellátása veszélybe kerül. Ebben az esetben a gyermeknek az átmeneti otthonban történő elhelyezését kell kezdeményezni. Ilyenkor a megfelelő gondozás biztosítása mellett az a további feladat, hogy a szülő, a Családsegítő és a Gyermekjóléti Központ, valamint az ideiglenes gondozást biztosító átmeneti otthon összehangolt csapatmunkával a gyermek sorsát mielőbbi, végérvényes megoldással – lehetőség szerint a családba történő visszahelyezéssel – rendezze. Amíg ez megtörténik, addig az átmeneti ellátás biztosítja az érintett gyermek számára a családi környezetet.

A cél a családok széthullásának megelőzése. Ezért az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, esetleg védelmet kereső szülőt és gyermekét, a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ ideiglenes, együttes elhelyezésben és ellátásban részesíti.

A Gyvt. által előírt átmeneti gondozást – gyermekek és családok részére egyaránt – ellátási szerződések útján biztosítja az Önkormányzat, a kapcsolattartó mindkét esetben a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ.

Az ellátási szerződések alapján megbízott szolgáltatók minden esetben értesítik a Családsegítő és Gyermekjóléti Központot a család vagy a gyermek(ek) felvételéről. A Családsegítő és Gyermekjóléti Központ a családgondozás folytatásával, az otthonok családgondozójával kialakított együttműködés

keretében közreműködik a kimeneti lehetőségek felkutatásában, a gyermekek „hazagondozásában”, a családok lakhatásának rendezésében, egzisztenciális biztonságuk megeremtésében.

Az ellátás során folyamatos a kapcsolat a két intézmény családgondozója között. Ez a közös munka kiterjed az ügyintézésben nyújtott segítségre, a család életvitelének, mindennapi működési rendjének újragondolására, amely az átmeneti ellátás mielőbbi megszűntetését eredményezheti.

Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzata (gyermekek átmeneti otthona)

A Fehérholló utca Gyermek Átmeneti Otthona 18 éves korig nyújt átmeneti ellátást, ha a gyermek időlegesen felügyelet és ellátás nélkül marad. Az ellátást a Családsegítő és Gyermekjóléti Központ javaslata alapján veheti igénybe a családban élő gyermek. Testvérek elhelyezése esetén a szolgáltatási díjon felül napidíjat kell fizetnünk. 2021-ben kerületünkben nem volt ellátott az intézményben.

SOS Krízis Alapítvány (családok átmeneti otthona)

A Sorsunk és Jövőnk Szeretetszolgálat felmondását követően az ellátást az SOS Krízis Alapítvány biztosította tovább. Az Alapítvány 1997 óta a fővárosi gyermekvédelem meghatározó szereplője. Három otthont és ún. kiléptető lakásokat tart fenn. Az otthonok a IV., a XIV. és a XVI. kerületekben találhatók, és bármelyikben ellátásba kerülhetnek a rászorulókat, elhelyezésük miatt még gyorsabban megoldható. A szolgáltatási díj összege naponta 1 200 Ft személyenként, az ellátási idő 12 hónap, ami az ellátott kérésére 6 hónappal, illetve tanköteles korú gyermek esetében a tanév végéig meghosszabbítható. Az otthon házirend szerint működik, amelynek szabályai minden bentlakóra kötelező érvényűek.

A szolgáltató a Családsegítő és Gyermekjóléti Központunk által jelzett, maximum két, kerületi illetékességű család egyidejű elhelyezésére vállalt kötelezettséget (8 fő erejéig). Szabad kapacitás esetén ez a létszám túlléphető. Szerződésünket 2018. október 1-jei hatállyal kötöttük, érvényessége 2023. szeptember 30-áig tart.

2021-ben 7 fő (2 család) tartózkodott az intézményben, a családokban 4 gyermek él, az elhelyezésekért 1 071 600 Ft-ot fizetett az Önkormányzat (a 2021. január 31. és 2021. július 31. közötti időszakra). 2021-ben új ellátott nem vette igénybe a szolgáltatást a XII. kerületből. Az említett két család jogviszonya még 2020-ban kezdődött, mindkét család a gondozási idő végén elköltözött az átmeneti otthonból.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása

Valamennyi bölcsődében sor került éves tűz- és munkavédelmi ellenőrzésekre, valamint kormányhivatali-népegészségügyi ellenőrzésre, amelyek során megállapított hiányosságok minden esetben pótlásra kerültek.

5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések)

Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

- Az intézmény tovább folytatja az informatikai korszerűsítést egyrészt eszközök beszerzésével, másrészt elektronikus iktatóprogram működtetésének tervezésével.
- A minőségbiztosítás területén munkakörönként visszajelző lapokat dolgoznak ki, melyek értékelése félévente történik, az adott munkatársakkal közösen.
- A 2022. évre az egyéni és családi tanácsadás mellett növelni szeretnék a segítő csoportok számát: a Népjóléti Irodával közösen a demens idősök hozzátartói csoportjának, továbbá a fiatalok

önismereti csoportjának, gyászfeldolgozó csoport és örökbefogadó szülők önszolgáltató csoportjának indításával bővítik a szolgáltatások körét.

- Az óvodai és iskolai szociális munka mentén célul tűzte ki új együttműködések kialakítására új intézmények bevonását, valamint a jelenlegi intézmények részére közösségi mediáció felajánlását.
- Intézményi szinten a mediáció, mint módszer fokozottabb megajánlására és működtetésére törekszik.

Svábhegyi Bölcsőde

- A Bölcsőde nagyszabású felújításával és bővítésével megvalósultak az intézmény fejlesztésére vonatkozó elképzelések; korszerű, tiszta, jól felszerelt intézmény biztosítja a gyermekeknek a nappali ellátást.

Zugligeti Bölcsőde

- A fürdőszobák felújítását és a bölcsődei udvar füvesítését szeretnék megvalósítani.
- A megnövekedett allergiás gyermekek ellátása érdekében diétás szakács munkakör betöltését tervezik.

Krisztinavárosi Bölcsőde

- A környezet- és egészségtudatosság jegyében korábban megvalósult a kiskertek kialakítása az Intézmény udvarán, ahol a növényeket a gyerekekkel együtt gondozzák, ezt a programot szeretnék az intézmény továbbra is életben tartatni.

6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A gyermekkorú és fiatalok bűnelkövetők száma a 2021. évben 9 fő volt (6 lány, 3 fiú), ami kismértékű emelkedést mutat az előző évi 5 főhöz képest.

2021-ben 5 (2020. évben 10) bűncselekményt követtek el, amelyből 2 csoportos elkövetés (lopás és súlyos testi sértés) volt.

Életkori megoszlás szerint a tavalyi évben a 18. életévüket betöltő, de a cselekményük elkövetésekor még fiatalok elkövető nem volt, a 17. életévüket betöltők száma 4, a 16. életévüket betöltők száma 2, a 15. életévüket betöltők száma 2 volt. 14. életévét még be nem töltött elkövető nem volt.

Az elkövetett bűncselekmények miatt indult eljárások száma:

- lopás: 1
- testi sértés: 2
- magánlaksértés: 1
- kábítószer birtoklás: 1
- rongálás 1

A lopás alkalmával egy 15 és egy 16 éves fiú a dm-ből parfümöt lopott. A testi sértés bűncselekmény esetében intézetis lányok bántalmazták társukat. A magánlaksértés esetén két 17 éves lány betörte egy lakókocsi ablakát, majd bementek aludni. A rongálás bűncselekménynél egy 17 éves fiú megrugdosta az Esze Tamás iskola ajtaját.

A fiataikorúak tettüket minden esetben beismerték, azonban azok okairól a rendőri szakban nem beszéltek. Ennek oka lehet egyrészt, hogy a kihallgatásokon a törvényes képviselő, apa, anya jelenléte veszélyezi őket, másrészt, hogy ők maguk sem tudnak választ adni a kérdésre. Az intézeti nevelteket nagyfokú közöny és "nemtörődömség" jellemzi.

A kerületben a Közép-Budai Tankerületi Központon keresztül, a BRFK és az iskolák között létrejött együttműködési megállapodás alapján „Bűnmegelőzési Tanácsadó” kezdte meg munkáját a 2012/2013-as tanév kezdetén. Ezt a munkakört továbbra is a BRFK XI. kerületi Rendőrkapitányság egyik bűnügyi tisztje végzi. Feladatai közé tartozik az állandó iskolai jelenlét, előadások tartása, szülői értekezleteken és eseti megbeszéléseken való részvétel. Kerületünkben a Sashegyi Arany János Általános iskola és Gimnázium, a Városmajori Gimnázium és Kós Károly Általános Iskola, valamint a Budai Középfiskola vett részt a tavalyi évben ebben a programban, melyre a jelentkezés önkéntes.

2021 szeptemberétől „Szer Ami megváltoztat” címmel drog-prevenációs előadássorozatot tartott a bűnüldözési alosztály egyik munkatársa, aki a diákok, szülők, pedagógusok részére iskolákban tart előadásokat a droggal kapcsolatos veszélyekről.

A BRFK XII. kerületi Rendőrkapitányság területén működik az Iskola Rendőre program. Ennek keretében ősszel, a tanévkezdés során 5, a közlekedésbiztonság szempontjából legvesélyeztetettebb XII. kerületi iskolánál biztosítottak rendőri jelenlétet a reggel iskolába érkező és a tanítási idő végén távozó diákok biztonsága és balesetmentes közlekedése érdekében.

7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogvenció stb.)

A már említetteken kívül a **Családsegítő és Gyermejjóléti Központ** számos civil szervezettel működik együtt, amelyek közül a legfontosabbak:

- A gyermekvédelem területén több mint 25 éves tapasztalattal rendelkező Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány munkatársa tartja a szupervíziót a Tér dolgozói számára.
- A Kompania Alapítvány Alter Közösségi Terével rendszeres szakmai kapcsolatban áll a Tér, mivel a két Tér gyerekei átjárnak egymáshoz és mindkét helyszínt látogatják.
- Az ifjúsági szervezeteket tömörítő Ifjúsági Szolgáltatók Országos Szövetsége szabadidős ifjúsági programokon való részvételi lehetőségeket biztosított a Tér fiataljai számára.
- A Családsegítő munkatársai több alapítvánnyal, segítő szervezettel is kapcsolatba kerültek egy-egy kliens segítése mentén: SOS Krízis Alapítvány, Boldog Gizella Otthon, Kézenfogva Alapítvány.
- Mivel több fiatal is mentorálnak, szoros szakmai kapcsolatot tartanak fent a gyermekvédelmi gondoskodásban élő fiatalok támogatásával foglalkozó Világkép Alapítvánnyal.
- A Megálló Csoport Alapítvánnyal együttműködést alakítottak ki kliens fiatalok közös támogatásának céljából.
- A járványhelyzet miatt, a kliensek anyagi nehézségeinek áthidalására adományt biztosított a Magyar Vöröskereszt, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Tündérpakk alapítvány.